

PEDOFILIA CA FORMĂ DE ABUZ SEXUAL

MONICA PĂTRIOARĂ

1. VARIABILITATEA ISTORICĂ A ATITUDINILOR ȘI REACȚIILOR SOCIALE FAȚĂ DE PEDOFILIE ȘI FAȚĂ DE ABUZUL SEXUAL ASUPRA COPIILOR

Din punct de vedere etimologic, termenul *pedofilie* („*paedo*” – „*philia*”) provine din limba greacă, semnificând „*dragostea pentru copil*”. O asemenea orientare (sexual) deviantă a pedofilului constă în activități sexuale repetate (sau fantasme reprezentând astfel de activități) cu copii prepuberi, ca o metodă exclusivă sau preferată pentru obținerea excitației sexuale¹.

Pedofilia a existat din cele mai vechi timpuri. *Istoria sexualității umane, întreaga succesiune a conduitelor, concepțiilor și practicilor sexuale, demonstrează că formele de exprimare a instinctului sexual la indivizii umani nu au un caracter unitar sau omogen, ci posedă o mare variabilitate și diversitate culturală, în funcție de tradiții, moravuri, obiceiuri scrise sau nescrise, de tot ceea ce alcătuiește, în genere, modul sau stilul de viață al unei anumite forme de comunitate umană*².

Această variabilitate și diversitate culturală oferă posibilitatea existenței unei pluralități de modele culturale în funcție de care pot fie evaluate formele de patologie sexuală.

Noțiunea de „*devianță sexuală*” capătă, din această perspectivă, un caracter relativ, pentru că ceea ce într-o anumită societate poartă eticheta de „*deviant*”, în alte societăți sau perioade istorice ale evoluției lor este definit ca fenomen „*normal*”. Exemplu în acest sens stau convingerile existente în Grecia antică, conform cărora pederastia (atracția maturilor către copii ori adolescenți) constituia o „*practică nobile, deosebit de răspândită în rândul aristocraților atenieni, care îi imitau în această privință pe lacedomacedoneni*. O asemenea practică avea un

¹ Michael Gelder, Denis Gath, Richard Mayon, *Tratat de psihiatrie OXFORD*, ediția a II-a, Asociația Psihiatrilor Liberi din România și Geneva – Initiative on Psychiatry, București-Amsterdam, 1994, p. 457.

² Sorin M. Rădulescu, *Sociologia și istoria comportamentului sexual „deviant”*, București, Editura Nemira, 1997, p. 9.

caracter *inițiatic, natural și legitim*, fiind apreciată ca o formă de *iubire* superioară hetero-sexualității³.

Pe de altă parte, așa cum au arătat diverse cercetări de antropologie culturală, în cadrul diferitelor popoare „*primitive*”, conduitele pedofile nu erau prohibite, fiind limitate doar la circumstanțele în care erau practicate. Printre triburile din Malaesia aceste conduite aveau un caracter inițiatic și constituiau o parte importantă a unor ceremonii rituale. În cadrul populației tribale „*keraki*” din Noua Guinee, de exemplu, adolescenții erau inițiați, în perioada pubertății, în practici homosexuale active. În anul următor, trebuia ca ei să adopte roluri pasive. Ulterior, până se căsătoreau cu o femeie, cu care întrețineau relații heterosexuale, aveau obligația să participe în mod activ la sodomizarea altor tineri.

În Noua Guinee, comportamentul homosexual era considerat, de asemenea, ca o „cale” către heterosexuality, fiind chiar sprijinit oficial de comunitate. Intrând în relații cu membrii cei mai vârstnici, copiii preadolescenți ingerau sperma acestora pentru a putea fi capabili – așa cum susțineau credințele colective – să-și dobândească propria lor sămânță procreatoare în perioada maturității.

În cadrul populației *Sakaleres* din Madagascar, copiii numiți *sekatros* erau selectați anume pentru a fi oferiți ca obiect de plăcere bărbaților în schimbul unor avantaje materiale. La rândul lor, indigenii din Insulele Aleutine aveau obiceiul să-i încredințeze pe băieții efeminați, numiți *schopans*, femeilor, care aveau sarcina să-i educe în așa fel încât să poată deveni concubinii unor bărbați virili. O situație similară apărea în Insulele Tahiti, unde băieții efeminați erau denumiți *mahoos*.

Ca un alt exemplu, în Egiptul antic, homosexualitatea era apreciată ca fiind de natură „sacră”, codul hitit condamnând numai relațiile homosexuale impuse prin forță și violență ori pe cele exercitate asupra cosangvinilor.

Dacă ne referim la conduitele sexuale din perioada contemporană, trebuie spus că, ele și-au schimbat forma de manifestare și exprimare, reprezentând un produs al evoluției mentalităților și atitudinilor morale sau religioase ale diferitelor popoare, în diferite perioade istorice.

2. DEFINIȚII ȘI CONCEPȚII PSIHLOGICE ȘI PSIHIATRICE ALE PEDOFILIEI

Din punct de vedere medical, pedofilia este o tulburare de natură psihică, traducându-se prin apariția unor anomalii ale preferinței față de „*obiectul*” sexual. Aceste anomalii implică evitarea heterosexuality în sensul ei obișnuit și alegerea copiilor ca parteneri de sex, singurii care pot determina excitația sexuală a pedofilului.

În general, psihiatrii definesc **pedofilia** ca o *perversiune sexuală caracterizată prin impulsuri erotice dominante sau exclusive față de copii*⁴.

³ Exemplele pe care le consemnăm în continuare sunt preluate din lucrarea menționată, p. 202-204.

⁴ Tudor Stoica, *Psihosexologie*, București, Editura Medicală, 1972, p. 316.

Pedofilii au, de obicei, un caracter sexual inadecvat, sunt lipsiți de atracție sexuală față de adulți și simt o atracție irezistibilă pentru copiii care nu au ajuns încă la pubertate.

Persoanele care au înclinații pedofile sunt fixate atât din punct de vedere emoțional, cât și sexual pe copii. Mobilul acestei „fixații” este greu de schimbat, ei putând trece cu ușurință într-o stare anxioasă sau chiar psihotică dacă nu-și pot rezolva conflictele interioare.

Există și adulți care nu sunt pedofili, dar recurg la abuzuri sexuale îndreptate asupra copiilor. Aceste cazuri reprezintă, în concordanță cu modelul medical-psihiatric, forme de manifestare a unor instincte sexuale *perverse* și a unor fantezii *aberante*.

Finkelhor D. a realizat un model ipotetic al condițiilor pe care trebuie să le îndeplinească un agresor sexual pentru a intra în categoria pedofililor:

- ◆ trebuie să găsească satisfacție emoțională numai în relațiile cu copiii;
- ◆ trebuie să manifeste atracție sexuală numai pentru copii;
- ◆ trebuie să fie incapabil de a dezvolta o relație intimă cu un partener adult, bărbat sau femeie⁵.

Finkelhor a identificat existența a două tipuri de pedofili: pedofili în *regresie* și pedofili *fixați*.

- a.* Sexualitatea adulților cu pedofilie în *regresie* este în principal realizată cu parteneri adulți. Însă în situații limită, de criză, de stres, de confuzie asupra obiectului sexual și asupra identității sexuale, dorința sexuală se propagă și asupra copiilor. Sub protecția unei vieți de familie armonioase și ordonate, acești pedofili pot avea o viață sexuală normală. Dar în situații de crize familiale, de apariție a unor probleme conflictuale, ei își pierd echilibrul și recurg la abuz sexual asupra copiilor, ca o sursă de consolare și defulare.
- b.* Pedofilii *fixați* sunt, de la început, orientați sexual asupra copiilor. Această orientare apare încă din adolescență. Interesul sexual pentru copii nu este amplificat de vreo criză sau conflict particular ca în cazul pedofiliei în *regresie*, ci este permanentă, constantă și stabilă. Acest tip de pedofili, reprezentat, de cele mai multe ori, de celibatari, fie nu au avut niciodată contact sexual cu un adult, fie au avut unul eșuat. În cazul în care sunt căsătoriți, ei locuiesc în continuare singuri, separați de soție, căsătoria fiind făcută pentru a păstra aparențele⁶.

⁵ D. Finkelhor, S. Araji, *Eplanationes of pedophilia: review of empirical research*, Bulevardul American Academy Psychiatry Law, New York, 1985.

⁶ *Idem*.

M. Glasser a făcut, la rândul lui, distincția între personalitățile pedofile *invariante* și personalitățile pedofile *pseudonevrotice*.

Pedofilul „invariant” este individul care a fost întotdeauna implicat în activități sexuale cu copiii sau adolescenții, băieți sau, mai frecvent, fete. El nu are interes sexual și, adesea, nici social față de adulți, nici pentru femei, nici pentru bărbați. Din punct de vedere psihologic, el poate fi descris ca o personalitate rigidă, cu o arie limitată de interese și de activități. Nu se simte vinovat sau rușinat de comportamentul său;

Pedofilul „pseudonevrotic” poate fi un individ normal, care are însă probleme de dinamică sexuală, impotență, lipsa libidoului, apatie sexuală, tensiuni și indiferență în relația cu partenerul adult. El își satisface, frecvent, fanteziile sexuale legate de copii în actele sexuale practicate cu adulții. Spre deosebire de pedofilul „invariant”, „pseudonevroticul” este profund disturbat emoțional și se simte vinovat și rușinat de dorințele sale⁷.

O altă clasificare a tipurilor de pedofilie a fost făcută de sexologul român T. Stoica, care distinge două categorii clinice de pedofilie: pedofilia „compulsivă” (erotică) și pedofilia „simptomatică”.

Pedofilia „compulsivă” survine, în special, la bărbați adulți și se manifestă prin atracție de natură erotică și impulsuri sexuale față de copii, manifestate în așa mod încât scapă oricărui autocontrol.

Această formă de manifestare a pedofiliei poate îmbrăca două aspecte, putând fi „tandră” sau „agresivă”. În general afecțiunea „tandră” se întâlnește în rândul pedofililor homosexuali care simt atracție erotică în mod obișnuit pentru băieți. Afecțiunea pedofilă „agresivă” are loc, dimpotrivă, atunci când interesul sexual se dirijează îndeosebi către fete. Acești pedofili pot fi uneori confrunțați și cu forme de sadism compulsiv.

Pedofilia „simptomatică” se întâlnește la demenții senili și presenili, la unii indivizi care au suferit traumatisme craniene, la schizofrenici sau oligofreni⁸.

Indiferent în ce categorie de manifestare pedofilă se încadrează, majoritatea acestor bărbați au o imagine de sine deformată, deoarece se cred, în continuare, copii. Ei înșiși au fost, adeseori, violați în copilărie, motiv pentru care încearcă să-și învingă propria vulnerabilitate și furie prin idolatrizarea, în general, a copiilor și proiectarea propriilor inhibiții ori nevoi sexuale asupra acestora.

Idolatrizarea și proiecția sunt însă mecanisme protective extrem de fragile, care riscă oricând să se prăbușească. Atunci când comportamentul sexual pedofilic devine violent, acesta poate fi interpretat, pe de o parte, ca un atac al părintelui

⁷ M. Glasser cf. A. Nyman, B. Svenson, *Boys sexual abuse and treatment*, Radda Barnen Mass, 1995, p. 316.

⁸ Tudor Stoica, *Psihosexologie*, București, Editura Medicală, 1972, p. 217.

detestat și, pe de altă parte, ca un atac asupra nedoritei și rușinoasei părți a corpului care îi perturbă imaginea de sine.

Pedofilul încearcă să nege diferențierile dintre generații, dintre trecut și prezent, și neagă chiar propria maturitate. Atunci când respinge diferențele dintre el ca adult și copil, el îl consideră pe acesta din urmă ca fiind capabil să îndeplinească rolul de partener sexual *egal* și are falsa impresie că acesta are *aceleași* nevoi sexuale ca și el.

Privitor la cauzele apariției acestui comportament sexual aberant părerile specialiștilor sunt împărțite. Într-un studiu american făcut asupra a 403 pedofili, 40% dintre aceștia au declarat că și ei, la rândul lor, au fost agresați sexual în copilărie de către un adult. În favoarea acestei explicații ar putea veni și faptul că, de obicei, victimele alese au exact vârsta pe care aceștia au avut-o în momentul în care au fost ei înșiși agresați sexual de persoane adulte.

Alte explicații sunt cele de ordin endocrinologic, dar și cele legate de condițiile socio-educative în care pedofilul respectiv s-a dezvoltat⁹.

3. CONTRIBUȚII SOCIOLOGICE CU PRIVIRE LA IDENTIFICAREA CARACTERISTICILOR „SUBCULTURII PEDOFILIE”

Până la începutul secolului al XIX-lea, pedofiliile puteau să-și manifeste neîngrădit gusturile lor ciudate sau aberante, și asta datorită faptului că părinții preferau tăcerea în locul dezonoarei și respingerii publice. Copilul era considerat un obiect fără mare valoare, nici o lege nu incrimina abuzurile sexuale comise împotriva copiilor. Până în acest secol, toate codurile juridice au avut tendința (inversă decât cea manifestată în perioada contemporană) să-i protejeze pe părinți de copiii „răi”.

Pentru o mare parte dintre teoreticienii concepției freudiene, istoria sexualității se confundă cu istoria reprimării ei, cu evoluția factorilor de control social, intern sau extern, a normelor care au obligat-o să se desprindă de impulsurile biologice, instinctuale, pentru a fi înglobată în forme de expresie compatibile cu exigențele societății. Atât reglementările cuprinse în normele religioase, cât și cele incluse în legile civile, penale sau în morala publică au restrâns sexualitatea la o formă de expresie instituționalizată, convertind-o de la o funcție naturală, care face parte integrantă din nevoile biologice ale omului, la o funcție socială cu consecințe importante pentru viața comunității umane. În acest mod, convingerile, opiniile, practicile sociale, normele și valorile cu privire la sexualitate au influențat, în cursul istoriei, nu numai conduitele indivizilor, dar și instituțiile diferitelor societăți¹⁰.

⁹ A. Nyman, B. Svenson, *Boys sexual abuse and treatment*, Radda Barnen Mass, 1995, p. 118.

¹⁰ Sorin M. Rădulescu, *Op. cit.*, p. 10.

Reglementările legale cu privire la pedofilie existente în societățile contemporane reflectă în mare măsură atitudinile și percepțiile ambivalente ale opiniei publice, din punct de vedere al toleranței sau, dimpotrivă, al intoleranței manifestate față de conduitele homosexuale. Unele state americane au în această privință legi care îi sancționează pe homosexuali cu interdicția de a practica anumite profesii care le mijlocesc contactul cu copiii (cea de învățător, educator, profesor, medic pediatru, psiholog, agent social). Statutul și tratamentul legal acordat homosexualilor sunt, în mare măsură, determinate de mituri și stereotipuri care susțin că toți sau cea mai mare parte din homosexuali sunt violenți, atacă, agresează sexual copii sau adolescenți, aserțiuni ce nu au putut fi confirmate însă de evidența empirică.

În Occident, acolo unde abuzul sexual asupra copilului a fost recunoscut ca un fenomen de gravitate extremă, există dispoziții penale în care se pedepsește orice relație de tip heterosexual sau homosexual între o persoană adultă și un minor (aflat sub vârsta consimțământului legal, potrivit jurisdicției fiecărui stat). Un exemplu de asemenea politică penală este cea aplicată în Anglia și Țara Galilor, unde fetele sub 16 ani nu-și pot da consimțământul legal pentru relațiile sexuale, iar băieții mai tineri de 21 de ani nu-și pot da consimțământul legal pentru practicile homosexuale¹¹.

Toate societățile din perioada contemporană consideră pedofilia ca pe o formă vicioasă și imorală (cauzată de o afecțiune psihică) de anomalie sexuală.

„Stigma” și „etichetarea” venite din partea societății fac din pedofilie o practică și mai ales o identitate clandestină, care coexistă în paralel cu culturile heterosexuale și subculturile homosexuale.

Cele mai multe cercetări sociologice cu privire la subculturile pedofile au fost întreprinse în SUA.

Ca și în cazul homosexualității, există două tipuri de subculturi – subculturile pedofile „*acoperite*” (ascunse) și subculturile pedofile „*deschise*”. Datorită caracterului ilegal și imoral al acestei practici, marea majoritate a pedofililor își țin ascunsă identitatea.

Pedofilul își alege de cele mai multe ori meserii care îl pun în contact nemijlocit cu copiii. Persoană aparent respectabilă, el este de obicei învățător sau profesor, medic sau psiholog, uneori chiar și preot. În general, el este un personaj jovial, care stabilește multiple contacte sociale și știe să se facă plăcut de cei mici.

Cu toate acestea el este conștient că atitudinea sa sexuală, odată descoperită de către ceilalți, îi poate atrage oprobiul și mânia comunității în care trăiește. Pentru a-și masca viciul, adeseori, pedofilii se căsătoresc, pentru a crea celor din jur aparența unei stări de normalitate. Dar, indiferent că este celibatar sau familist, pentru pedofil singura satisfacție erotică reală este numai cea adusă de contactul cu copiii.

¹¹ Michael Gelder, Denis Gath, Richard Mayon, *Op. cit.* p. 458.

În majoritatea covârșitoare a cazurilor, pedofilii se recrutează dintre bărbați. Deși debutul pedofiliei poate fi la orice vârstă, cei mai mulți pedofili consultați de medici sunt bărbați de vârstă mijlocie. Nu există dovezi că pedofilii și-au schimbat preferința, de la parteneri adulți la copii, o dată cu înaintarea în vârstă. Preferințele par să se stabilească încă de la începutul vieții sexuale.

Pedofilia se manifestă însă și printre femei. Aceste cazuri, mai rare și mai puțin scandaloase, sunt, de obicei, justificate printr-o așa-zisă intenție de inițiere a copilului în „tainele vieții”.

De obicei pedofilul își alege un copil între 8 ani și vârsta pubertății. Copilul poate fi de sex opus (*pedofilie heterosexuală*) sau de același sex (*pedofilie homosexuală*). Persoanele de sex masculin care au relații cu fetițe pot fi împărțite în două grupuri:

- a. un grup reprezentat de adolescenți, care au legături sexuale cu fetițe de vârstă fragedă. Cu mici excepții, acești adolescenți au inteligența și educația normale;
- b. al doilea grup este reprezentat de bărbați mai în vârstă, care în mod deliberat aleg un partener sexual care este încă copil. Doar acest ultim grup se poate încadra în pedofilia patologică, în cazul adolescenților, manifestările pedofilice fiind recunoscute de către psihologi ca normale și frecvente, determinate de tulburări de identitate și orientare sexuală.

Ca și celelalte forme de devianță sexuală, pedofilia are multiple forme de manifestare, fiecare în parte fiind produsul unor cauze specifice. De la simpla și aparent nevinovată plăcere de a mângâia îndelung copilul până la masturbarea în prezența lui sau chiar realizarea completă cu el a unui act sexual, există o gamă largă de manifestări. În majoritatea cazurilor, pedofilul este atras de băieții de vârste mai mici, legătura având evidente valențe homosexuale.

În situațiile în care victima supusă perversiunii este o fetiță, lucrurile pot lua întorsătura dramatică a unui viol sălbatic. Rareori, însă, copiii pot fi vătămați de încercări brutale de penetrare și doar în condiții excepționale pedofilul este și un violator. De obicei, el folosește metode foarte subtile pentru a-și atrage victima prin persuasiune. Totuși, în cazurile când pedofilul își violează victima, devianța sa mentală inițială este completată și cu o puternică înclinație către sadism. De asemenea, pedofilii care își violează proprii copii sunt caracterizați de structuri psihice aparte, astfel de fenomene producându-se pe fondul unor grave boli de natură psihică, fiind, de fapt, o consecință a acestora.

Un alt aspect inedit este faptul că pedofilul se manifestă ca un adevărat *explorator*. Dincolo de plăcerea obținută în momentul consumării actului propriu-zis, pentru el este la fel de incitant și „drumul” parcurs pentru apropierea și atragerea viitoareii victime. În acest sens, el începe prin a oferi diferite cadouri, iar mai apoi, pas cu pas, profitând de curiozitatea nativă a copilului privitoare la sex, îl

incită să încerce câteva mângâieri tandre. În continuare, cu ajutorul unor fotografii pornografice din reviste sau chiar a unor filme erotice, îl atrage până la concretizarea finală a actului sexual. Discreția ulterioară este asigurată, de obicei, prin amenințarea de natură fizic-opresivă.

Conform unor estimări, dintre copiii implicați în pedofilie, două treimi au participat la activitatea sexuală mai mult decât o dată cu același adult sau cu altul. Unii dintre acești copiii par să fi cooperat mai mult din teamă decât din interes.

O mare parte dintre copiii victimizați de pedofili trăiesc în promiscuitate, furând, chiulind de la școală sau fugind de acasă, dar există și cazuri în care acești copii nu sunt delincvenți și provin din familii bine organizate. Se crede că un factor de risc principal îl constituie și atitudinea ambivalentă a mamelor în privința disciplinei și a dezvoltării sexuale a copiilor.

Efectele pe termen lung ale pedofiliei asupra copiilor pot influența dezvoltarea lor sexuală și psihică, un rol important exercitându-l și reacțiile părinților sau implicarea victimei în actul de justiție¹².

În ciuda condamnării și blamării din partea comunității ori a organelor justițiare, există și *forme deschise de subculturi pedofile*, din care fac parte pedofili „declarați”. Aceștia se pot asocia în organizații pedofile clandestine, care oferă servicii, adrese și locuri de întâlnire. Prin aceste asociații, pedofiliile beneficiază de sprijin emoțional și de recunoașterea identității lor sexuale din partea comunității la care au aderat.

Cultura pedofilică promovează concepția conform căreia relațiile sexuale între copii și adulți nu sunt periculoase pentru copii. Adepții ei cred că societatea cauzează o nedreptate față de copii prin aducerea „prietenilor” lor pedofili în fața tribunalului și sancționarea lor cu închisoarea.

Subcultura pedofilică, ghidată de sintagma „*noi împotriva lor*”, trăiește cu sentimentul și iluzia că pedofiliile sunt persoane normale. Un exemplu în acest sens este organizația americană „North American Man/Boys Love Association” (N.A.M.B.L.A.) al cărei slogan este: *Să oferim un suport pentru băieții și bărbații care au sau doresc relații sexuale și afecțiune reciprocă și să educăm societatea în legătură cu natura pozitivă a acestor relații*.

O altă organizație pedofilică americană însuma, în 1990, aproximativ 5 000 de membrii femei și bărbați, având ca „motto” deviza: *Sex before eight or else it's too late* (Sex înainte de opt ani, altfel este prea târziu).

Aceste subculturi pedofile dezvoltă, printre altele, un comerț înfloritor cu filme și materiale pornografice în care subiecți principali sunt copiii. În anul 1992, peste 300 de casete pornografice în care au fost implicați copii surprinși în ipostaze erotice au fost confiscate dintr-un club pedofil ilegal – „*Huddinge sex ring*” – din sudul Stockholmului. Un număr relativ similar de casete au fost confiscate, în 1994, într-un oraș aflat la 160 km de Stockholm¹³.

¹² A. Nyman, B. Svenson, *Boys sexual abuse and treatment*, Radda Barnen Mass, 1995, p. 265.

¹³ *Ibidem*, p. 266.

4. PEDOFILIA, PROSTITUȚIA JUVENILĂ ȘI EXPLOATAREA SEXUALĂ A COPIILOR

Un studiu realizat la recomandarea miniștrilor de justiție din țările europene arată că, anual, circa 2,5 milioane de copii sunt răpiți, cumpărați sau constrânși să intre pe piața sexului. Această operație se desfășoară în mod organizat, prin activitatea unor rețele complexe, care au ramificații aproape în toate țările lumii. Există organizații specializate, cu „tradiție” în domeniu, oameni care se ocupă cu livrări de copii de la *furnizor* la *consumator*. Traficul internațional cu copii aduce acestor organizații pedofile profituri imense, ele cifrându-se, potrivit estimărilor Consiliului Europei, la peste 8 miliarde de dolari anual. Numai în SUA, veniturile încasate de pe urma exploatării copiilor prin prostituție și pornografie se ridică la aproximativ 5 miliarde de dolari pe an. Aici, Mafia este direct implicată, ajungându-se până la exercitarea de presiuni asupra guvernului american pentru înlesnirea posibilităților de eficientizare, dar și camuflare a acestor activități. Producția de filme pornografice în SUA este o industrie gigantică, care alimentează consumul de materiale în care sunt implicați copii, între care cei mai mulți au vârste între 7-8 ani. Copiii sunt torturați, iar apoi, când devin inutilizabili, sunt chiar omorâți. Alimentarea industriei pornografice cu copii necesită uneori eforturi uriașe, creând adeseori „dificultăți” organizațiilor specializate în colectarea și achiziționarea de copii. Se remarcă, În acest sens, terminologia folosită în raporturile dintre *furnizor* și *consumator*, copiii fiind realmente considerați o *marfă*¹⁴.

Proliferarea prostituției infantile a produs efecte nebănuite în domeniul dezvoltării *turismului sexual*, care permite pedofililor străini să efectueze călătoriile „de plăcere” în diferite țări. Așa-zisul *turism sexual* își are originea în furnizarea de prostituate asiatice soldaților americani în perioada războaielor din Coreea și Vietnam¹⁵.

În unele țări asiatice, de exemplu în Thailanda, Coreea de Sud, Filipine, Taiwan și Vietnam, se practică cel mai frecvent acest turism sexual în care partenerii de sex se găsesc la vârsta minoratului. *Sex-voiajele* („sex-tours” în limba engleză) spre Asia, organizate de diferite agenții, includ în prețul biletului și un partener de sex, adeseori un copil. În Cambodgia, potrivit unor estimări ale UNICEF, 35% din persoanele care se prostituează sunt adolescente între 12-17 ani, procesul de pace și sosirea în zonă a forțelor O.N.U. contribuind în cea mai mare măsură la extinderea unor asemenea forme de prostituare.

Copiii prostituți reprezintă un punct de atracție și fac parte din „pitorescul” unor orașe ca: Bangkok, Manilla, Barcelona, Hamburg, Paris, Neapole, New York,

¹⁴ E. Vasile, „Tineretul liber”, 26 august 1996, p. 4-5.

¹⁵ Anthony Giddens (conform cu Sorin M. Rădulescu, *Op. cit.*, p. 87).

Rio de Janeiro, Ciudad de Mexico etc. Sri Lanka este cunoscută, de pildă, ca țara cu cele mai bogate resurse în domeniul satisfacerii tuturor capriciilor turiștilor. Agențiile specializate de aici pun la dispoziție „turiștilor” copii între 8 și 12 ani. După consultarea ghidurilor și prospectelor publicitare, pedofilii din diferite țări vin în Sri Lanka pentru a-și satisface în modul cel mai extravagant apetitul sexual. Multe hoteluri din această țară au o „reputație internațională”. Proprietarii furnizează clienților pedofili, pe loc, copii la cerere. Este suficient ca turistul să-și exprime preferințele legate de sex, culoare, vârstă etc. În Bangladesh, de asemenea, prostituția infantilă este de mult în floare. În hoteluri se șoptește discret oaspetelui: *Nu avem decât fete de 11-14 ani.*

Cu cât copii sunt mai „fragezi”, cu atât sumele încasate sunt mai mari. La Manilla și Bangkok vin anual sute de mii de turiști cu înclinații pedofile, inclusiv japonezi, pentru a petrece câteva zile în *paradis*¹⁶.

Prostituția juvenilă, care implică peste un milion de copii din Asia, a determinat guvernele să inițieze măsuri speciale împotriva pedofililor străini și a făcut ca guvernele unor state occidentale să elaboreze reglementări distincte de încriminare a cetățenilor lor pentru pedofilie în străinătate. Germania, de exemplu, se numără printre primele țări care au introdus în legislațiile lor aceste reglementări. Belgia, la rândul ei, a luat măsuri severe împotriva pedofililor sau contra acelor care-i obligă pe minori să practice prostituția. Pentru a reduce amploarea prostituției juvenile din SUA, încă din anul 1993 președintele Bill Clinton a semnat un document care reglementează condițiile în care indivizii sau diferitele organizații de traficanți pot fi urmăriți penal pentru agresiuni sexuale împotriva copiilor. Dovezile sunt încă foarte greu de administrat, pentru că de cele mai multe ori lipsesc detaliile incriminatoare.

Problema se agravează și datorită creării unui spațiu european fără frontiere, care permite libera circulație a persoanelor. Pe de altă parte, extinderea rețelelor informatice a deschis noi căi în întreaga lume pentru difuzarea prin intermediul rețelei „Internet” a pornografiei juvenile.

Acțiunile de identificare, organizate de către instituțiile specializate, nu sunt însă singulare. Un exemplu, în acest sens, îl reprezintă acțiunea Poliției din septembrie 1998, în Olanda, denumită Operațiunea *Catedrala*, care a reușit prin colaborare internațională să intre într-o astfel de filieră a unei rețele Internet denumită „Clubul Internet Wanderland”, care deținea peste două milioane de imagini pornografice cu copii, dintre care erau și imagini ale unui copil de numai 2 ani.

„*Produce*” ale sărăciei, în mare parte, acești copii – băieți și fete, ale căror corpuri devin „*materie primă*”, – sunt victime ale unei industrii în care *sex-turismul* este principala sursă de profit.

¹⁶ E. Vasile, *loc. cit.*

Factorul principal care pare să explice acest proces de prostituare și exploatare sexuală a copiilor pare să îl reprezinte concepția eronată a mai multor pedofili, care consideră că minorii sau tinerii sunt mai puțin predispuși să contacteze SIDA decât adulții¹⁷.

Primul congres mondial împotriva exploatării sexuale, care a fost organizat la Stockholm, a fost marcat de o atmosferă gravă, recentul scandal descoperit în Belgia privind arestarea a trei pedofili acuzați de violarea unui minor de 16 ani, asasinarea unui copil de mai puțin de 10 ani, numeroase atentate la pudoare și deținerea de materiale pornografice cu copii în diverse ipostaze erotice, fiind prezent în mintea tuturor.

„Congresul mondial asupra exploatării sexuale a copiilor”, prima manifestare organizată vreodată la asemenea scară, pe această temă, a atras mult mai mulți participanți decât au prevăzut organizatorii, care s-au văzut depășiți de evenimente, în special prin sosirea a nu mai puțin de 440 de ziariști din diferite țări ale lumii, preocupați de implicațiile fenomenului dezbătut.

Forumul care s-a deschis în capitala Suediei a fost considerat ca un adevărat proces, făcut fără nici o concesie, unui comerț mondial dirijat de *cartelurile internaționale ale criminalilor și maniacilor sexuali care traversează orice frontiere*, așa cum a subliniat Ron O’Grady, coordonatorul internațional al mișcării ECPAT (*Puneți capăt prostituției copiilor în turismul din Belgia*). Pe „banca acuzațiilor” s-au aflat rețele de pedofili, proxeneți și intermediari, patronii barurilor de noapte, ai hotelurilor, ai *sex-shopurilor* și ai altor stabilimente specializate în comercializarea sexului, care sechestrează, supun prin violență și aruncă pe piața sexuală mii de copii, care au avut nefericirea să se nască săraci sau să fie răpiți din familiile lor.

Exploatarea sexuală a copiilor nu ar exista dacă guvernele s-ar preocupa mai mult de cauzele sărăciei, a subliniat în alocuțiunea sa Karl Rapida, director general adjunct al Organizației Mondiale a Muncii. Față de această *industrie*, care aduce ca profit mai multe miliarde de dolari și care se întinde rapid cu ajutorul rețelelor informatice, guvernele, agențiile interguvernamentale, polițiile naționale și organizațiile nonguvernamentale reprezentate la Stockholm s-au declarat ferm hotărâte să riposteze, pentru a penaliza drastic practicile exploatării sexuale a copiilor, a înăspri pedepsele legale și a sistematiza procedurile de extrădare.

Primul „Congres mondial asupra exploatării sexuale a copiilor”, care a durat 5 zile, și-a propus drept scop organizarea unei represiuni la nivel mondial, fără a lăsa nici o porțiță de scăpare, pentru ca negustorii sexului să nu se simtă nicăieri în siguranță, a rezumat în cuvântul său de deschidere, ministrul de externe german, Klaus Kinkel¹⁸.

¹⁷ M. Stănescu (Conform cu Sorin M. Rădulescu, *Op. cit.*, p. 88).

¹⁸ E. Vasile, „Tineretul liber”, 26 august 1996, p. 4-6.

5. EXTINDEREA ȘI PROLIFERAREA PEDOFILIEI ÎN ROMÂNIA, ÎN PERIOADA DE TRANZIȚIE

Înainte de 1989, în țara noastră, agresiunea sexuală a copiilor era un fenomen complet necunoscut opiniei publice. Oficial nu existau statistici privitoare la abuzul sexual în dauna copiilor. După 1989, situația orfanilor din România a devenit o problemă primordială a mai multor organizații caritabile din întreaga lume. România este plasată, de altfel, într-o poziție deosebit de expusă din cauză că există aici un mare număr de orfelinate și o mare nevoie de ajutor. Din aceste motive, copiii străzii au devenit ținta a numeroși maniaci sexuali.

Helena Karlen și Christina Hagner, reprezentante ale organizației UNICEF, au întocmit, în 1995, un studiu privind *Exploatarea sexuală a copiilor, în scop comercial, în unele țări Central-Est Europene* (Estonia, Letonia, Lituania, Polonia, România, Rusia, Ungaria). Din acest raport reține atenția partea referitoare la abuzurile sexuale asupra copiilor din țara noastră. Menționăm că acest studiu a fost prezentat la reuniunea reprezentanților Comitetelor UNICEF din centrul și estul Europei, desfășurată la Geneva, în perioada 16-19 aprilie 1996.

„Număr de locuitori: 22,8 milioane, în București: 2,1 milioane. Acum câțiva ani, cetățeanul englez Bernard Lynn a pus bazele unei organizații denumite «Prietenii în România». Împreună cu prietenul său, Graham Sampson, el a vizitat câteva orașele de pe cuprinsul României. Ambii s-au recomandat ca fiind lucrători în cadrul unei organizații caritabile, au fost foarte generoși și în curând și-au câștigat mulți prieteni. În apartament aveau un computer și jocuri la care copiii din vecinătate se puteau juca oricând. Când cei doi au plecat înapoi în Anglia, intenția lor a fost să revină curând.

Dar la întoarcerea în Anglia, Lynn și Sampson au fost reținuți de poliția britanică sub acuzația de abuz sexual întreprins asupra a doi băieți englezi. Au fost condamnați la 13 și, respectiv 10 ani de închisoare. Lynn corespundează din închisoare cu câțiva copii români. El le spune că se află în spital, dar că se va însănătoși și va reveni în România. În urma arestului preventiv, cei doi au mărturisit că au exploatat sexual mai mulți copii români, dintre care cel mai mic avea doar 7 ani. Autoritățile britanice nu pot dovedi aceste infracțiuni, chiar dacă au cunoștință de ele. În plus, Poliția română nu a arătat nici un interes față de acest caz.

Un alt cetățean britanic, Peter Chambers, care anterior fusese condamnat pentru abuz sexual împotriva copiilor, a făcut și el o vizită în România. A făcut rost de o carte de identitate falsă, care atesta că este lucrător în cadrul organizației caritabile „Linkaid”. S-a împrietenit cu o familie din România și i-a invitat pe fiii acesteia să îl viziteze în Anglia. Dar șederea împreună cu Peter Chambers a fost scurtă și foarte imposibilă pentru băieți. Într-un documentar T.V. din aprilie 1995, realizat de jurnalistul Eileen Fair – Weather, unul dintre băieți a descris modul în care a fost, în repetate rânduri, molestată de către Chambers.

Autoritățile sociale locale cunoșteau trecutul lui Chambers și chiar dacă nu au avut evidențe concrete ale abuzului, au decis să plaseze băieții într-o familie britanică sigură pentru tot restul sejurului. Chambers plănuia să adopte un copil român de 10 ani.

Poliția britanică are informații în legătură cu mai mulți bărbați englezi condamnați pentru ofense sexuale asupra copiilor, care vizitează în mod curent România și alte țări est-europene, dar până astăzi nu au fost identificate moduri concrete de colaborare între polițiile direct interesate în combaterea fenomenului”.

Aceste fapte, ca și altele, arată că sejurul adulților în diverse țări, cu obiectivul ascuns de exploatare sexuală a copiilor, a crescut în ultima perioadă. Este imposibil de știut cât este de întins fenomenul deoarece este foarte puțin vizibil.

Multe organizații caritabile din vest desfășoară proiecte în colaborare cu orfelinate din România și nici una dintre ele nu are un control real asupra a ceea ce se întâmplă. Ca urmare, un număr mare de copii, în special cei din orfelinatele românești sau din alte țări din zonă, călătoresc în tabere de vară sau se află în găzduirea unor familii din Vest. Această activitate nu este controlată aproape deloc. În cazul adopției internaționale, noii părinți sunt aprobați și verificați, dar în cazul scurtelor vizite peste graniță, aceste proceduri nu mai sunt necesare.

În timpul confuziei care a răvășit mai multe țări, în primii ani după căderea comunismului, 10 000 de copii români au fost adoptați în străinătate.

Adopțiile au fost realizate fără nici un fel de control și, de aceea, nimeni nu știe unde au ajuns cu adevărat acești copii. În faza de tranziție, adopția internațională a fost interzisă total, în ideea de a câștiga controlul asupra situației. Astăzi, aceste adopții sunt din nou permise, dar pe baza unor reguli stricte. Este încă posibilă adopția direct de la familia biologică, dar legislația se îmbunătățește continuu, cu scopul de a contracara traficul de copii.

În orice caz, categoria de copii cea mai expusă o reprezintă copiii străzii. Conform Organizației neguvernamentale „Salvați Copiii”, există la ora actuală 500-600 de copii în București care trăiesc efectiv pe stradă. În afara acestora, mai există aproximativ 1 000 care își petrec majoritatea timpului pe stradă, în timpul verii numărul lor crescând. „Salvați Copiii” estimează la 2 000, copiii care trăiesc pe stradă în marile orașe din România.

Gara de Nord din București reprezintă punctul principal de întâlnire al acelor fără cămin (...). O anchetă întreprinsă în anul 1993 arăta că 5 din 16 copii din zona gării trăiesc de pe urma prostituției. În mod tradițional *consumatorii* sunt cetățeni români, dar, din ce în ce mai numeroși, au început să apară și cetățeni din Vest.

În general, copiii nu sunt înclinați spre astfel de relații, dar decât să doarmă pe podele înghețate, preferă să se prostitueze pentru a avea căldură, haine, hrană. Ei nu consideră că sunt exploatați, prostituția fiind pentru ei un mod de a supraviețui. În anumite cazuri, atunci când au legături cu străinii, ei vizionează filme pornografice cu protagoniști copii, iar uneori au fost filmați chiar ei.

Reprezentanții Poliției afirmă că, deși în realitate aceste fenomene există, ele nu se regăsesc în statisticile și în rapoartele oficiale. Conform cu factorii responsabili din cadrul Poliției, zona gării nu este cea mai „fierbinte”, deoarece copiii străzii sunt violați deseori în alte zone.

În 1989 nu s-a vorbit în nici un fel de această problemă. Prin definiție, acest lucru nu se putea întâmpla în comunism, fenomenul fiind deci complet necunoscut opiniei publice. Încă nu există statistici oficiale privitoare la abuzul sexual în dauna copiilor. Conform legilor române, copiii în vârstă de 14 ani își pot da acordul pentru a întreține relații sexuale (...), iar tinerii adolescenți încearcă să supraviețuiască în acest mod. Tinerii români domină astăzi comerțul sexual masculin în Europa. Mulți dintre ei se află în Berlin și Amsterdam. Majoritatea lor au vârsta sub 18 ani. În Berlin se pare că sunt mai mult de 1 000 tineri români. Se pare că tinerii români domină piața sexului și în Budapesta. Pe de altă parte, mulți adolescenți care au 10-14 ani sunt luați peste hotare, ca însoțitori ai unor adulți, care îi aruncă pe piața sexului”¹⁹.

Exploatarea sexuală a copiilor, în strânsă legătură cu pedofilia și prostituția juvenilă, reprezintă, în prezent, un fenomen în expansiune în România și în alte părți ale lumii, împotriva căruia trebuie mobilizate toate resursele comunității, prin colaborarea unitară a organizațiilor guvernamentale și nonguvernamentale, cu sprijinul diverselor instituții de control social de la nivel național și internațional.

¹⁹ Cătălin Blebea, „Evenimentul zilei”, 10 mai 1996, p. 4.